

Overzicht dynamisch modelleren per methode (Bert Haalboom 28-11-17)

Newton vwo, vierde druk, 2012		
Waarover?	Waar?	Wat is het?
Straling	Vwo 4, Hst. 5 §4, pp 210, Opgave 70 (verdieping)	Een computermodel van radioactief verval. Leerlingen moeten deze zelf opstellen en vervolgens een aantal waarden variëren om bijv. moeder-dochterverval te laten zien.
Vaardigheden: modelleren	Vwo 4, Hst. 6 §3, pp 261-273	De hele paragraaf gaat over dynamische modellen. Er wordt uitgelegd hoe een dynamisch model werkt, hoe je zelf modellen bouwt (zowel grafisch als tekst-gebaseerd. Hierbij zitten zowel vragen “op papier” als computermodellen.
Muziek en telecommunicatie	Vwo 5, Hst. 7 §2, pp 18 en opgave 28, pp 23.	Een dynamisch model voor een harmonische trilling van een veer wordt getoond en kort toegelicht. In opgave 28 wordt er verwezen naar hetzelfde model en moeten leerlingen startwaarden en wrijving zelf toevoegen.
Zonnestelsel	Vwo 5, Hst. 10, §3, pp 176 opgave 63 (verdieping)	In deze opdracht maken leerlingen een computermodel van planeetbanen, waarbij ze een x,y-grafiek maken.
Vaardigheden: wiskundige vaardigheden	Vwo 5, Hst. 11, §3, pp 223-228	In het hoofdstuk over wiskundige vaardigheden wordt een halve paragraaf besteed aan de functie van afgeleiden in dynamische modellen. Hierbij worden een drietal voorbeelden gegeven (Beweging met twee krachten, harmonische trilling en de start van een sprinter) en daarnaast een aantal opgaven waarin veelvuldig het heen- en weer-denken tussen situatie, wiskundige beschrijving en model naar voren komt.
Examenvorbereiding	Vwo 6, Hst. 15 §1, pp 149-151	Er wordt een korte samenvatting gegeven van het begrip ‘model’ en welke soorten modellen er zijn. In de opgaven worden wat eigenschappen van een aantal (grafische) modellen gevraagd en er is een (oude) examenopgave gegeven waarin een model behandeld wordt (Buckeye Bullet).
Examenvorbereiding	Vwo 6, Hst. 15 §3, pp 163-164	Bij het onderwerp ‘bewegingen en krachten’ wordt een examenopgave gegeven waarin een model centraal staat (Trekker-trek).

Newton havo, vierde druk, 2012		
Waarover?	Waar?	Wat is het?
Vaardigheden: modelleren	Havo 4, Hst. 6 §3, pp 241-250	De hele paragraaf gaat over dynamische modellen. Er wordt uitgelegd hoe een dynamisch model werkt, hoe je zelf modellen bouwt (zowel grafisch als tekst-gebaseerd. Hierbij zitten zowel vragen “op papier” als computermodellen.

Systematische Natuurkunde vwo, achtste druk, 2013

Waarover?	Waar?	Wat is het?
Beweging	Vwo 4, Hst. 2, §6, pp 80-85	Eén paragraaf in het hoofdstuk is 'numerieke rekenmethode' genoemd, waarbij het dynamisch model van een beweging wordt behandeld in een tekstmodel. Begrippen als 'iteratief proces', 'startwaarden' en 'stapgrootte' worden geïntroduceerd. Vervolgens worden deze toegepast in een drietal opgaven.
Krachten	Vwo 4, Hst. 3, §8, pp 132-138	Deze paragraaf heet 'Een model met krachten' en hierin wordt grafisch modelleren geïntroduceerd, tezamen met een algemeen bewegingsmodel, verschillende krachten en condities. De opgaven bij deze paragraaf zijn gebaseerd op bestaande Coachmodellen die bewerkt, geïnterpreteerd en uitgelezen moeten worden.
Onderzoeken en ontwerpen	Vwo 4, Hst. 6, §1, pp 234-236	In het kader van onderzoeken wordt de modelstudie kort toegelicht. In de opgaven staan een aantal kleine verwijzingen hiernaar.
Onderzoeken en ontwerpen	Vwo 4, Hst. 6, §2, pp 242	Hier staat een opgave waarin een grafisch model (eenparige versnelling) en de grafiek die bij dit model hoort gebruikt wordt om vragen te stellen over het onderzoek dat hierbij hoort.
Onderzoeken en ontwerpen	Vwo 4, Hst. 6, §3, pp 247-248	Hier staat een opgave waarin een grafisch model (eenparige versnelling) en de grafiek die bij dit model hoort gebruikt wordt om vragen te stellen over het ontwerp van een pak en begrip van luchtwrijving en krachtenevenwichten.
Cirkelbewegingen	Vwo 4, Hst. 7, §4, pp 268-273	Er wordt een paragraaf besteed aan een model van de bewegingen van planeten en satellieten. Hierbij wordt er meer uitleg gegeven over het maken van diagrammen in Coach. In de opgaven worden de grafieken toe- en aangepast.
Trillingen en golven	Vwo 5, Hst. 9 §2, pp 58-59 en opgave 10, pp 64.	Een dynamisch model voor een harmonische trilling van een veer wordt getoond en kort toegelicht. In opgave 10 wordt er verwezen naar hetzelfde model en moeten leerlingen startwaarden en wrijving zelf toevoegen.
In de havo-methode worden geen dynamische modellen aangeboden.		

Pulsar vwo, derde editie		
Waarover?	Waar?	Wat is het?
Bewegingen	Vwo 4, Hst. 1, §4, pp 24-29, 37	Een paragraaf waarin de basis van het grafisch modelleren wordt gelegd aan de hand van beweging. Dit wordt gecombineerd met het interpreteren van grafieken. Hierbij zijn een aantal opgaven en aan het einde van het hoofdstuk bij de “proefwerkopgaven” staat nog een opgave waarin een model gebruikt wordt.
Kracht en beweging	Vwo 4, Hst. 4, §2, pp 119-121, 139	Het model uit het eerste hoofdstuk wordt uitgebreid met kracht en versnelling en daarna nog met een veranderende massa. Ook hierbij zijn een aantal opgaven gegeven en een toepassing van het “parachutemodel” komt terug in de proefwerkopgaven.
Energie	Vwo 4, Hst. 7 Toepassing pp.227-228	In de toepassingsvragen aan het einde van het hoofdstuk wordt een model geïntroduceerd van energieomzettingen.
Trillingen	Vwo 5, Hst. 8 §2, pp 49, 53, 54	Een model van een harmonische trilling wordt gegeven en daar zijn een paar opgaven bij. In opdracht 30 wordt het model uitgebreid met demping en in 33 met een aandrijving.
Geofysica	Vwo 6, Hst. 16 §1, pp 13.	Er wordt een model gegeven voor de afname van de atmosferische druk met de hoogte. Hierbij worden wat vragen gesteld over een aantal parameters in het model.
Gravitatie	Vwo 6, Hst. 17 §3, pp 57-58	Het tweedimensionale satellietmodel wordt gebruikt om een aantal vragen te stellen over onder andere de derde wet van Kepler, de invloed van de massa van de satelliet en de beweging van de aarde en mercurius om de zon. Hierbij is ook een tekstmodel gegeven.
Relativiteit	Vwo 6, Hst 20, §5, pp 174	IN het keuzehoofdstuk over relativiteit wordt in één van de opgaven een model gegeven en hierbij worden wat vragen gesteld.

Pulsar havo, vierde druk, 2012		
Waarover?	Waar?	Wat is het?
Aarde en klimaat	Havo 5, Hst. 16 §1, pp 197-198	Er wordt een model gegeven voor de afname van de atmosferische druk met de hoogte. Hierbij worden wat vragen gesteld over een aantal parameters in het model.

Nova vwo, eerste editie		
Waarover?	Waar?	Wat is het?
Beweging	Vwo 4, Hst. 1, §5, pp 27-28	Er wordt een tekstmodel gegeven bij een basketbal die onder een hoek wordt weggegooid. Hierbij worden de regels toegelicht. Het is een tekstmodel met een aantal startwaarden.
Kracht en beweging	Vwo 4, Hst. 2, §6, pp 59-62	In deze paragraaf wordt uitgelegd hoe een tekstmodel werkt. Het voorbeeld is een vrije val met als stopconditie $y < 0$. Later wordt het model uitgebreid met luchtweerstand. De paragraaf eindigt met een aantal papieren opgaven. Er wordt verwezen naar een aantal "experimenten" waarin parameters als de stapgrootte veranderd worden en er zelf gemodelleerd wordt.
Natuurwetten en modellen	Vwo 6, Hst. 14, §4 en §5, pp 118-130	Paragraaf 4 in dit hoofdstuk gaat over computermodellen: wat zijn het, hoe werken ze. In de opgaven komen onderwerpen uit beweging, krachten, straling, warmte en trillingen & golven terug. In de vijfde paragraaf worden modellen in een context met systemen geplaatst en wordt er onder andere een model gemaakt om golf functies te berekenen.
In de havo-methode worden geen dynamische modellen aangeboden.		

Overal Natuurkunde vwo, vierde editie		
Waarover?	Waar?	Wat is het?
Hemelmechanica	Vwo 5, Hst. 8, §2, pp 54-57	Er wordt een tekstmodel gegeven over tweedimensionale planeetbanen, waarbij aangegeven wordt wat er gebeurt als bepaalde parameters veranderen. In de opgaven moeten leerlingen zelf naar een stukje van een model kijken over een gelanceerde raket.
Hemelmechanica	Vwo 5, Hst. 8, §4, pp 68-69	Het model wordt uitgebreid om het voorbeeld te kunnen geven van een planeetpassage door een satelliet. Hierbij wordt een ALS-DAN-conditie gebruikt en uitgelegd.
Mechanica	Vwo 6, Hst 14, §4, pp 102	Een opgave waarbij een opstijgende raket gebruikt wordt in een model.
Mechanica	Vwo 6, Hst 14, §6, pp 102	Een opgave waarbij een parachutespringer is gemodelleerd. Met het model zelf wordt niet zoveel gedaan, maar het wordt als vehikel gebruikt om pen-en-papier-berekeningen te doen aan luchtweerstand.
Eaxamenvoorbereiding	Vwo 6, Hst. 16, §5, pp. 202-203	In een oude examenopgave (<i>Reis naar de zon, 2013-II</i>) wordt een model gegeven van een raket die richting de zon vliegt. Het model moet aangevuld worden en er worden wat vragen gesteld over het model zelf.
Verder wordt er aan het einde van vrijwel ieder hoofdstuk verwezen naar een model op de site, met instructieblad.		
In de havo-methode worden geen dynamische modellen aangeboden.		

Stevin, achtste druk, 2013

Waarover?	Waar?	Wat is het?
Modellen maken	VWO, Hst. 16, §2, pp 290-299	Een korte introductie op modellen met een aantal opgaven. Bijna alle modellen gaan over bewegingen.
In de havo-methode worden geen dynamische modellen aangeboden.		